

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Dobry domov s. r. o.**, Záměstní 1155/27, Ostrava, zastoupený advokátkou JUDr. Michaelou Volnou, Opletalova 1015/55, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, Na Poříčnickém právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí ministryně žalovaného ze dne 17. 12. 2020, čj. MPSV-2019/241646-513/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 6. 2022, čj. 25 Ad 4/2021-46,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 6. 2022, čj. 25 Ad 4/2021 – 46, **s e r u š í** a věc **s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Žalobce jako zaměstnavatel požádal Úřad práce České republiky, pobočku Ostrava (úřad práce), dne 29. 10. 2019 o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, za 3. čtvrtletí kalendářního roku 2019. V souvislosti se žádostí zjistil úřad práce nedoplatek k 30. 9. 2019 u Okresní správy sociálního zabezpečení ve Frýdku-Místku na pojistném, na penále na sociálním zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a na veřejném zdravotním pojištění. Celkový součet nedoplateků přesahoval částku 10 000 Kč. Žalobce požádal žalovaného dne 23. 10. 2019 o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí splnění podmínky výše součtu nedoplateků na pojistném uvedené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti pro účely poskytnutí příspěvku. Žalovaný dne 18. 11. 2019 splnění podmínky bezdlužnosti za posuzované období neprominul. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce rozklad, který ministryně žalovaného dne 17. 12. 2020 napadeným rozhodnutím zamítla.

[2] Proti rozhodnutí ministryně žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud napadeným usnesením žalobu odmítl, neboť žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí, které nezasahuje do jeho práv. Krajský soud dospěl k závěru, že

rozhodnutí o neprominutí bezdlužnosti samo o sobě práva a povinnosti nezakládá, a proto nesplňuje podmínky rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Práva a povinnosti zakládá rozhodnutí o neprominutí podmínky bezdlužnosti až spolu s rozhodnutím o žádosti o příspěvek. Rozhodnutí o jeho neposkytnutí je následně přezkoumatelné ve správním soudnictví ve smyslu § 65 s. ř. s.

2. Kasační řízení

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. Namítl, že krajský soud měl žalobu věcně projednat, neboť přezkoumávaná rozhodnutí tvoří meritum věci a zasahují do subjektivních práv stěžovatele. Podle stěžovatele krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a napadené usnesení je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Stěžovatel zopakoval předchozí průběh řízení.

[4] Stěžovatel se vyjádřil k napadeným rozhodnutím správních orgánů. Zopakoval, že se nevyhýbal svým platebním povinnostem, jeho jednání nebylo úmyslné a účelové (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2014, čj. 4 Ads 109/2013-28). Žalovaný při posouzení věci nevycházel ze všech okolností konkrétní věci. Důvody zvláštního zřetele podle stěžovatele nesmějí extrémně vybočovat ze svého účelu a postrádat logický smysl. Stěžovatel namítl, že nedoplatky lze rozdělovat na méně a více významné. Zopakoval, že v projednávané věci se se jedná o odstranění tvrdosti zákona, ne neposkytnutí příspěvku. Nedoplatek byl jediný prohřešek stěžovatele, který však řádně a sám od sebe napravil.

[5] Zásah do subjektivních práv stěžovatel spatřuje v tom, že na tomto rozhodnutí závisí rozhodnutí o poskytnutí příspěvku i rozhodnutí o bezdlužnosti. Není pravda, že by otázka bezdlužnosti byla posuzována opakovaně v případě posuzování žádosti. Přezkoumávaná rozhodnutí totiž nejsou rozhodnutími o prominutí podmínky bezdlužnosti, ale o odstranění tvrdosti zákona. Podle stěžovatele žalovaný uvedl, že rozkladová komise zasedala dvakrát z důvodu nejednomyslného usnesení. Je proto otázka, kdo v rozkladové komisi zasedal a zda se jednalo o transparentní obsazení členů komise.

[6] Krajský soud podle stěžovatele nesprávně vykládá průběh věci. Podle krajského soudu úřad práce zjistil nedoplatek. To není pravda, tento nedoplatek zjistil sám stěžovatel a ještě před podáním žádosti o příspěvek požádal o odstranění tvrdosti zákona ve vztahu k podmínce bezdlužnosti. Stěžovatel upozornil, že nelze zaměňovat rozhodnutí o prominutí bezdlužnosti s žádostí o prominutí tvrdosti zákona.

[7] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný k vyloučení rozhodnutí ze soudního přezkumu uvedl, že to nechává plně na posouzení NSS. Dále odkázal na své vyjádření k žalobě a vyjádřil se k námitkám, které se týkaly jeho rozhodnutí. Uvedl také, že mu není zřejmý smysl argumentace o rozdílnosti rozhodnutí o prominutí bezdlužnosti a žádosti o odstranění tvrdosti zákona. Odkázal na § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti. Podle jeho názoru na základě žádosti o odstranění tvrdosti zákona ministerstvo buď podmínku bezdlužnosti promine, nebo ne. Žalovaný uvedl, že důvody dvou zasedání komise vysvětlil již ve vyjádření k žalobě. Upozornil na to, že rozkladová komise je pouze poradní orgán. Navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

pokračování

[9] Stěžovatel v replice uvedl, že napadené rozhodnutí je v podstatě sankcí, neboť mu znemožnilo získat příspěvek. Zopakoval zásadní skutečnosti věci. Vyjádřil se ke skutečnostem, které žalovaný uváděl ve vyjádření k žalobě. Upozornil na to, jaké jsou kompetence žalovaného.

3. Právní hodnocení

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] NSS se bude zabývat pouze námitkami, které se týkají odmítnutí žaloby, neboť v případě, v němž je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele z povahy věci v úvahu pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009, čj. 3 As 44/2008-80). NSS se proto dalšími námitkami stěžovatele zabývat nebude.

[12] V projednávané věci je třeba zodpovědět otázku, zda rozhodnutí žalovaného, resp. ministryně žalovaného, zasahuje do subjektivních práv stěžovatele a je samostatně přezkoumatelné podle 65 s. ř. s.

[13] Podle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti se příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou určitých případů.

[14] Jedním z těchto případů je podle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti situace, kdy součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce úřadu práce doložit.

[15] Podle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti žalovaný může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o výši součtu nedoplatků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč. Dříve byla úprava obsažena v § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti ve znění do 31. 12. 2017.

[16] NSS nesouhlasí se závěrem krajského soudu. NSS již v rozsudku ze dne 13. 5. 2020, čj. 1 Ads 201/2019-37, dospěl k závěru, že rozhodnutí podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti ve znění do 31. 12. 2017 není vyloučeno ze soudního přezkumu (viz bod 36 citovaného rozsudku). Na toto rozhodnutí dále navázal NSS v rozsudku ze dne 25. 7. 2022, čj. 5 Ads 73/2021-36. V tomto rozhodnutí se NSS zabýval otázkou prominutí podmínky dodržení lhůty podle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, jehož úprava je obsažena v § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti. NSS dospěl k závěru, že možnost přezkumu rozhodnutí podle § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti je možné použít také na rozhodnutí podle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti, neboť obě ustanovení jsou formulována obdobně. Pátý senát uvedl, že *„konkrétní okolnosti případu (minimální dlužná částka, délka prodlení s její úhradou, důvody pro pozdní zjištění existence nedoplatku) mohly být zohledněny v řízení o odstranění tvrdosti zákona ve smyslu § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti, nikoli v rámci posuzování žádosti o příspěvek samotné, kde je již úřad práce vázán rozhodnutím ministryně o tom, zda byla prominuta podmínka dodržení lhůty dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, či nikoli. K argumentaci stěžovatele směřující přímo proti rozhodnutí ministryně pak městský soud upozornil, že rozhodnutí ministryně je samostatným rozhodnutím, jež mohlo být napadeno správní žalobou“* (viz bod 21 rozsudku pátého senátu). V rozsudku ze dne 31. 8. 2020, čj. 6 Ads 244/2021-29, NSS také věcně přezkoumal rozhodnutí o prominutí podmínky bezdlužnosti.

[17] NSS shrnuje, že rozhodnutí o prominutí podmínky bezdlužnosti podle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti lze samostatně soudně přezkoumat. Není pravda, že podmínkami prominutí bezdlužnosti se lze zabývat až v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. Úřad práce je rozhodnutím o prominutí podmínky bezdlužnosti při rozhodování o příspěvku vázán.

[18] NSS poznamenává, že rozhodnutí o prominutí bezdlužnosti představuje odstranění tvrdosti zákona. Nelze souhlasit se stěžovatelem, že rozhodování o prominutí bezdlužnosti a odstranění tvrdosti zákona jsou dva různé instituty, o kterých se rozhoduje samostatně. To vyplývá již ze samotného jazykového znění § 78a odst. 16 zákona o zaměstnanosti, podle něhož lze na základě žádosti o odstranění tvrdosti zákona prominout podmínku bezdlužnosti, jež je uvedena v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti.

4. Závěr a náklady řízení

[19] NSS tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 1 a 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne rovněž krajský soud (§ 110 odst. 3 první věta s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2023

pokračování

Ondřej Mrákota
předseda senátu